

Туркистон бир-Ватан бир

ТУРКИСТОН ХАЛҚЛАРИ МАДАНИЯТИ ФОРУМИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз дустлар, қардошлар!

«Туркистон — умумий уйимиз» руҳи остида утаётган улкан анжуманининг ташкилотчилари ва биринчи иштирокчиларини чин дилдан самимий муҳаббат билан қўлқўшаймиз.

Марказий Осиёдаги беш мустақил мамлакат жамоатчилиги вакиллари эзу ниятлар билан бошлаган саёҳатлари бугун узининг дастлабки самарасини бергани биз учун тоят қувончли ҳолдир.

Аждодларимиз азал-азалдан бир оила бўлиб, қон-қариндош ва оғани бўлиб, яшаб келишган. Тақдирлари узвий халқларимизнинг расм-русуми, урф-одати ва анъаналари, бой маданиятлари ҳам муштаракдир.

Туркистон тупроғини Яратганининг ўзи ҳам алоҳида меҳр ва ихлос ила бино қилган, деб айтса асло муболага бўлмайди. Бу заминда камол топган юзлаб буюк эотлар даҳоси бутун дунё маънавияти ва маданиятини чароғон этиб тургани бежиз эмас. Сиз билан биз буюк алломалар фарзандлари эканимиздан ифтихор қилмоққа ҳақликимиз.

Халқларимиз истиқлол йулида не-не қурбонлар бермади. Минглаб фидойи инсонларнинг шу улут мақсад йулида тиккан жонлари эвазига биз мана шу кунларга етишиб турибмиз. Демак, буюк истиқлолимиз қадр-қимматини туғри тушуниб, порлоқ келажак учун елкама-елка туриб куралишимиз ҳар биримизнинг муқаллас бурчимиздир.

Сиз, азиз дустлар, тарихий бирлигимизнинг тамал тошини қайта қўйиш билан, аждодларимизнинг армонларини юзага чиқариб, уларнинг руҳларини шод этмоқдасиз.

Тарихий анжуманингиз Марказий Осиё минтақасида ҳамжиҳатлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, маданиятимиз, адабиётимиз, санъатимиз, урф-одатларимиз муштараклигини таъминлаш, янада раванқ топтириш ва дунёга ёйиш сари қўйилган қадамдир. Бу халқаро ҳаракатнинг самаралор келажакка мен шахсан қатъий ишонаман.

Азиз дустлар!

Сизларга, сизлар орқали барча қардош халқларимизга тинчлик, осейишталик, бахту саодат тилайман. Буюк мақсадларимизнинг амалга ошишида Яратганининг ўзи малалдор бўлсин!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ
ИСЛОМ ҚАРИМОВ

ҚАРДОШЛАРНИ БИРЛАШТИРГАН ҚУРУЛТОЙ

21 ноябрь кун Ташкентдаги муҳташам «Туркистон» саройида Марказий Осиёда истиқомат қилаётган қардош халқлар вакилларининг қурултойи тантанали равишда очилди.

Қурултойи унда иштирок этиш учун келган қардошларимиз — Қозғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркменистон республикалари вакиллари бўлиши танқиди адиблар, олимлар, маданият ва санъат арбобларининг улут мутафаккир ва шоир Алишер Навоий ёдгорлиги пойига гулчамбар қўйиб, буюк бобокалонимиз руҳини ёд этишдек ибратли зиярат билан бошлангани бежиз эмас. Зотан, ҳазрат Навоий бундан 600 йилча илгари қуҳна Турон замини халқлари маданиятини муштараклигини, тарихи ва тақдирини узвийлигини тараннум этган, ана шу ҳамжиҳатлик ва муштараклик қозғилигини тартиб қилган улут баҳораттуйи сиймодир.

Қурултойини ташкилот қўмитасининг раиси, танқиди қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов қисқача кириш сўзи билан очди.

Анжуман қатнашчилари минтақа илмий-адабий жамоатчилиги халқаро ҳаракати — «Марказий Осиё мамлакатлари халқлари маданияти арбоблари ассамблеяси»ни тузиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Абдул Ғани Жума сурати.

Обуна — 96

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙ!

Ҳаш-наш дегунча ноябр ойи ҳам тугай деб қолди. Демак, республикамиз газета ва журналларига 1996 йил учун обуна бошланганига икки ой бўлай дебди. Демокчимизки, ўзингиз севиб ўқийдиган нашрларга тезроқ обуна бўлиб қўймасангиз, кейин кеч қолишингиз мумкин.

«Оила ва жамият» газетаси келгуси йилда ҳам хонадонингизга ҳафта сайин кириб боришига, ҳамда сизнинг дилкаш ҳамсуҳбатингиз бўлишига умид қиламиз. Боболаримиз «Бугунги ишни эртага қўйма» деганлар. Ишончимиз комилки, сиз ҳам ана шу ўғитга амал қилган ҳолда, шу бугундан кечиктирмай газетамизга обуна бўласиз.

Обуна баҳоси қуйидагича:
3 ойга — 79 сўм 95 тийин

6 ойга — 159 сўм 90 тийин
1 йилга — 319 сўм 80 тийин.

Обуна индекси: 64654.

«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ»ГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

АНТОНИНА ПАВЛОВНА ХЛЕБУШКИНА

Кекса халқ таълими ходими, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, Меҳнат қаҳрамони, Тошкент шаҳридаги 22-болалар уйининг 1942 йилдан буюн директори Антонина Павловна Хлебушкина 1995 йил 17 ноябр куни 81 ёшида вафот этди.

Антонина Павловна инсонларга меҳр қўйиш ва ҳамдард бўлиш фазилатига эга бўлиб, ҳамиша болалар қалбига йул топа олар, уларни ўзига ром қила олар эди. У минглаб болаларни тарбиялаб, ҳаётга йўлланма берди.

Унинг ҳаёти оғир уруш йилларида, сўнгра, тинчлик даврида ҳам, юзлаб етим болаларни бағрига олиб, уларга чинакам она меҳри ва саховатини ҳис этиш, маълумот олиш имконини берган она жасоратининг рамзи бўлиб қолди.

Антонина Павловна Мустақил Ўзбекистоннинг дастлабки Олий Кенгаши халқ депутати эди. У биринчилар қаторида «Соғлом авлод учун» ордени ва кўплаб ҳукумат мукофотлари билан тақдирланган.

Ажойиб педагог, минглаб болаларнинг сеvimли онаси Антонина Павловна Хлебушкина халқимиз ёдида ҳамиша сақланиб қолади.

И. КАРИМОВ, С. САЙДҚОСИМОВ, Т. АЛИМОВ, А. АЗИЗХУЖАЕВ, Б. УМУРЗОҚОВ, Ж. ЙЎЛДОШЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИБОЛАЛИ ОИЛАЛАРГА ДАВЛАТ
ИЖТИМОЙ ЁРДАМИНИ
КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Болалар тўғрисида давлат гамхўрлигини кучайтириш мақсадида:

1. 1996 йилнинг январидан бошлаб 16 ёшгача болалари бўлган барча оилаларга бериладиган ҳар ойлик нафақалар қўйайтирилиб, бу нафақалар болаларнинг сонига қараб қуйидаги миқдорда белгилансин:

- бир болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 30 фоизи;
- икки болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 60 фоизи;
- уч болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 80 фоизи;
- тўрт болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 100 фоизи;
- беш ва ундан ортиқ болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 120 фоизи.

2. Болали оилаларга нафақалар оширилиши билан боғлиқ ҳаракатлар республиканинг давлат бюджети ҳисобидан қоплансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Болали оилаларга давлатнинг ижтимоий ёрдамини кучайтириш тўғрисида» 1995 йил 27 мартдаги Фармонининг 1-банди 1996 йил 1 январидан ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

4. Маъмур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил, 20 ноябр.

БИР ҚАДАМ ОЛДИНГА...

Қозоғистон Бош Вазирининг биринчи ўринбосари Нигматжон Исингарининг маълумот беришича, мамлакатда пул қадрсеълини октябр ойида 4,1 фоизни ташкил этди. Утган ун ой давомида саноат молларининг нархи 29,7 фоизга, истеъсоқ товарларининг баҳоси эса 48,2 фоизга ошган. Нарх-навоининг барқарорлашув учун қамилда беш-олти ой вақт керак бўлади. Шу билан бирга, ишлаб чиқаришда ушш қузелтилоқда.

ТОЖИКИСТОНГА ЁРДАМ

Жаҳон банки Тожикистонга 50-60 миллион АҚШ доллари миқдорига имтиёз қарз бериши мумкин. Жаҳон банкининг Европа ва Марказий Осиё мамлакатлари департаментининг директори жаноб Юкон Хуанг мамлакат Президентини Имомали Раҳмонов билан учрашуви пайтида шунини маълум қилди. Ажратиладиган маблағ саноат корхоналарини қайта жидқолаш, кишлоқ хўжалигини ривожлантириш, миллий валютанинг қадрини кўтариш борасида ишлатилади.

ДАРЁДЕК ОҚИБ КЕЛАДИ

Киргизистондаги автомобилларга ёқилги қўйиш шахобчаларига Хитойнинг Урумчи шаҳридан 2,5 минг тонна бензин келтирилди. Иш шу даражада кетадиган бўлса, тез орада Россия ва бошқа давлатлардан бензин келтирувчилар инқирозга учраши мумкин. Сабаби, Хитой бензини анча арзон, бир литри атиги 2,7 сом туради.

ЖАНУБГА ЮРИШ

Ашхободадаги «Туркман» меҳмонхонасида Иқтисодий Ҳамкорлик Уюшмаси (ЭКО)га аъзо мамлакатлар энергетика соҳаси экспертларининг бешинчи кенгаши бўлиб ўтди. Унда Туркманистондаги Небитдоғ электрстанциясидан Эронга умумий узунлиги 280 километр бўлган электр тармоғини барпо этиш ҳамда Тожикистоннинг Нурек ГЭСидан Афғонистон орқали Покистонга электр энергияси етказиб бериш масалалари муҳокама этилди.

АРМИЯ МУАММОЛАРИ

Тожикистон миллий армиясига қўзғи қақиряқ барбод бўладиганга ҳўлаб турибди. 18 ёшга тулган ешларнинг 60 фоизи хизматдан бўйин товламақда. Бунинг осон йўли ҳам топилаган: улар ўз янаш жойларидаги ҳарбий комиссарликдан минг битта баҳоналар билан рўйхатдан учадилар, лекин бошқа жойда қайтдан ўтишни «унутадилар». Шунинг оқибатида ҳарбий комендатура ва милиция ҳамкорликда жамоат транспортда, бозорларда, ешлар қўп тулгандагидан жойларда рейдлар ўтказиб, хизматдан қочиб юрганларни аниқлашга мажбур бўлаяпти.

Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ўқитувчи, республика Болалар жамғармаси президиуми аъзоси, эл севган ва ардоқлаган муътабар аёл Антонина Павловна Хлебушкина вафот этди.

Дунёда оналардек фидоий зот булмаса керак. Она ширин жонини нимталаб фарзандларига ҳадя этар экан, зарурат тугилса узида қолганини ҳам ҳеч иккиланмай жи-

МЕҲР ҚОПУР, МУҲАББАТ ҚОПУР...

гарбандига бахшида этишга ҳамиша тайер. Ушбу фидоийлик бобида Антонина Павловнани ҳақиқий жасорат тимсоли дейилса муболага чиқмас. Зотан у муҳаббатини уз фарзандларигагина эмас,

балки юзлаб етим-сирларга бахшида этолган, қора-ю малла сочи, мовию қийққ кузли, оқу сариқ, қорамағиз юзли — турли миллат ва элат сағир болаларини бағрига олиб, меҳри билан уларнинг уксик қалбларига малҳам булолганди. Унинг учун болаларнинг бегонаси йўқ эди. Шу боисдан ҳам меҳридарё аёл бутун умрини болаларга бағишлади

ва болажонлиги билан эл-юртда ҳурмату эҳтиром топди, юксак муқофоту унвонларга эришди. У Ўзбекистон Республикаси Болалар жамғармасини ташкил этиш ва фаолиятини ривожлантиришда ҳам жонбозлик кўрсатиб келди.

Айтишларича, Оналар умрбоқий булишаркан. Бунга ишончимиз комил. Зеро, Оналар уз фарзандлари вужудида яшайверадилар. Антонина опа ҳам ўзи тарбиялаб вояга етказган юзлаб инсонларнинг хотирасида абадий қолишига шубҳа йўқ.

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ БОЛАЛАР
ЖАМҒАРМАСИ ПРЕЗИДИУМИ

(Давоми. Боши ўтган сонларда)

1. Чақалоқ учун энг яхши таом — она сутидир. Кўкрак сутининг таркибида бола организмнинг меърида ривожланиши учун ҳамма нарса бор. Белгиланган муддатдан илгари болага қўшимча озиқ сифатида берилган сув ёки ширин суюқликлар унинг организмига ҳавф солиб, ошқозон-ичак касалликларининг пайдо бўлишига сабаб бўлади. Гудак ҳаётининг иккинчи ойидан бошлаб унга тоза шарбатлар, учинчи ойидан

• БУНИ ҲАР БИР ОИЛА БИЛИШИ КЕРАК

ОНА СУТИ — ҲАЁТ МАНЪБАИ

бошлаб эса сутда қайнатилган овқатлар қилиб бериш мумкин. Гудак ривожланишининг бешинчи ойидагидан унга тула қўшимча озиқлар бера бошлаш тавсия қилинади. Қўшимча овқатлар бериш жараёнида боланинг вазнида салбий томонга ўзгариш сезилса, уни тез-тез кўкрак сuti билан озиқлантириш лозим. Агар гудак бешинчи ойлигида ҳам кўкрак сuti билан етарлича таъминланиб турилиб, оза бошласа, болангиз касалланган ёки унинг организми учун қўшимча маҳсулотларга эҳтиёж тугила бошлаган бўлади.

2. Бола тугилгач, узоғи билан бир соат ичида уни эмизиш керак. Янги тугилган чақалоққа онанинг оғиз сuti (янги туққан онанинг организми бир неча кун давомида ишлаб чиқадиган қуюқ сuti) жуда фойдалидир. Бу сuti таъсирларга, вирусларга қарши курашишга оғиз бўлган ёш организмни инфекциядан асрайди.

Баъзи оналар кўкрак сутим кам деб уйлаб, гудакни биринчи ойлигидан қўшимча маҳсулотлар билан озиқлантиришга ҳаракат қилишади. Шунинг унутмаслик керакки, гудак кўкракни қанча кам эмса, сuti безлари шунча кам сuti ишлаб чиқаради.

3. Кўкрак сутига қўшимча маҳсулотларни, озиқларни бериш учун, ишида идишга сутдан тайёрланган турли хил суюқ овқатларни сўргич орқали эмизилади. Она кўкрагига қараганда ишида идишдан эмиш бола учун осон кечади. Ва ҳатто гудак бора-бора она кўкрагини эмишни хоҳламай ҳам қолади.

4. Чақалоқнинг она сuti билан беш ой давомида тулақонли таъминланиши, уни турли хил касалликлардан муҳофаза қилади. Ваҳоланки, сигир сuti, сутли маҳсулотлар, бўтқа каби озиқларда бунақанги хусусият йўқ. Мана шунинг учун ҳам болани муддатидан илгари сунъий озиқлантириш, унда турли хил касалликларнинг, хусусан, ошқозон-ичак касаллигининг ривожланишига сабаб бўлади.

Болани онасининг сuti билан озиқлантиришнинг имкони бўлмаса, дарҳол бошқа аёлга эмиздирish керак. Агар жониворлар сутидан бериладиган бўлса, у ҳолда бу сутни тоза пиёла ёки чашкадан қошиқда ичириш тавсия қилинади.

Шуни унутмаслик керакки, соғиб олинган сигир сuti уй ҳароратида бир неча соат ўтмай айнаса, она сuti уй ҳароратида 8 соатгача бузилмайди.

5. Бола ўсишининг бешинчи ойидан бошлаб, унга таркибида оқсил, А дармондориси қўп бўлган маҳсулотлар бера бошлаш мумкин. Она боласининг саломатлигидан келиб чиққан ҳолда, 2 ёшгача уни эмизиши мумкин. Фақат бола катта бўла борган сайин она сuti у учун қўшимча озиқ манбаига айлана боради.

6. Мутахассисларнинг таъкидлашича, гудакнинг она кўкрагини эмиб туриши, онани кейинги ҳомиладорликдан муҳофаза қилиб туради.

Яъни, фарзанд тугилганининг 6 ойгача она организми янги ҳомиладан сақланади.

(Давоми бор).

A sepia-toned photograph showing three men standing on a log raft in a river. The raft is made of several large logs and is being used to transport the men across the water. The background is a dense forest of tall trees.

• Шахсий мулоҳаза

БОЛА НЕГА БОҒЧАДАН БЕЗАДИ?

Сарварни боғчага берганимда жуда хурсанд бўлган эдим. Тасаввуримда меҳрибон, ширинсуз мураббия болалар билан уйнаб, суҳбатлар қуриб, уларнинг ривожланишига эътибор бериб, кун давомида парварিশ қилаётган тасвирлар бамисоли кино лавҳаларидек бир-бирини алмаштириб утар эди. Лекин бундай бўлиб чиқмади. Кичкинамиз аввалига боғчага қизиқиб қатнай бошлади. Охири, эрталабки боғча ҳозирликлари куз ёшсиз, жанжалсиз ўтмайди-ган бўлди. Бунинг сабабини билишга қизиқдим.

Тарбиячисининг таъбири буйича: «Сарвар инжич, ушар, гапга қулоқ солмайдиган, кўпол бола». Унинг бу гапига эътироз билдиришдим, лекин узимча «бунчалик эмасдир-ов!» деб уйлаб қўйдим.

Эрталаб ва кечки пайт боғчага борганларимда бироз ўшланиб, болалар ва тарбиячи муносабатларини, болаларнинг ўзаро мулоқотларини кузата бошладим. Биринчи марта машғулотларига ҳам қатнашдим. Кузатишларим натижасида қуйилганларга амин бўлдим: тарбиячи тартиб ва интизомга қўпроқ ургу берар экан. Бу нарса ўйинчоқ ва хона анжомлари, буюмлар жой-жайида турилиб, болалар қатор бўлиб жим ўтириши, ҳар бир нарса учун қўл кутариб сурашларида намоён бўларди. Гу-

руҳдаги 23 тарбияланувчи баб-баравар мана шу қондага ривож этиши шарт қилиб қўйилган. Мен педагог эмасман, лекин болаларнинг мижози, қизиқишлари, кайфияти ва ривожланиш даражаси ҳар хил бўлгани учун, улар тарбиячининг барча талабларини бирдек бажаришлари мумкинлигига ишонгим келмади. Мутахассислар мени кечиринсини, аммо бундай тарбия усули «тудалик» қондаларига асосланган бўлиб, боланинг узини боғчадан олиб қочишнинг бош сабабларидан биридир.

Сарвар купинча китоблардаги тасвирларга қараб расм чизишни, радио орқали болалар учун бериладиган эшиттиришларни тинглашни ёқтиради. Уйда унга бунинг учун имконият яратиб қўйганмиз. Лекин ана шундай имконият боғчада йўқ экан. Расм машғулотларидаги топишириқлар Сарвар учун жуда осон туюлиб, уларни бир зумда бажарар ва қолган вақтини ўйинчоқлар томон интилар экан. Тарбиячи эса уни бу тартибсизлик учун (агар шу тартибсизлик бўлса!) доим қўйиб қўяркан. Мана, боғчага боланинг салбий муносабатининг иккинчи сабаби: у ўз сеvimли машғулотлари билан шугулланишни учун шароит тудирилмаган ва эътибор берилмаган.

Уйда биз дастурхон атрофида бир пиела чой устида бафуржа гаплашиб, кун бўйи бўлиб ўтган қизиқарли воқеалар ҳақида гурунглашиб ўтирамиз. Боғчада эса овқат вақтида мик этмасдан тез-тез еб олиш талаб қилинади. Ахир, овқатланиш ҳам туғри ташкил этилган, ижобий туйғулар омили бўлиши ҳордиқ чиқаришнинг бир тури эмасми?! Нега энди болалар бир-бирларига ўқрайиб қараб оғизларидagi овқатни чайнашлари керак, бундай вазиятда бор ишга ҳам йўқолиб кетмайми?! Сарварнинг «боғчада овқат егим келмайди, ойижон, бугун мени эртароқ олиб кетинг», дейишининг сабаби ҳам шунда экан.

Тушуниб турибман, тарбиячи барча боланинг кунлини бирдек топиши ҳам қийин масала, уларнинг фаолиятини ташкил этиш ҳам осон эмас. Аммо 23 нафар мурғак болаларнинг бир хилда уриши, бир хилда бор-

лиқни идрок этиши, баб-баравар завқланиши ҳам, уларни шунга ургатиш ҳам мумкин бўлмаган нарса.

Фарзандларимизнинг шахс сифатида шаклланиши шундай майда ва арзимас бўлиб туюлган нарсалардан бошланади. Биз оналар ва тарбиячиларнинг вазифамиз шу кичкина шахсни тан олиш, унинг қобилияти ва имкониятларининг ривожланишига ердам беришдан иборат, деб уйлайман.

Раҳимахон ҚУЧҚОРОВА,
Ургенч шахри

Тахририятдан: Тан олиш керак, юқорида тилга олинган каби ҳолатларни деярли барча боғчаларда кузатиш мумкин. Шунинг учун биз барча ота-оналарни, боғча тарбиячиларини, мутахассисларни, умуман, баркамол аълод тарбиясига бефарқ бўлмаган инсонларни бахсга чорлаймиз. Боғчаларда тарбияни қай йўсинда ташкил этган маъқул? Шу ҳақдаги фикрларингиз битилган мактубларингизни кутамиз.

• Ўғит

«ТАШВИШСИЗ

Куёш ботиб, қибла қонталаш бўлган пайт. Ишдан уйга қайтаётгандим. Кўп қаватли уйларнинг ёнидан ўтаётганимда юқоридан ҳавода қалқиб-қалқиб учиб кетаётган икки варақ қозғога кўзим тушди. Юқориға қарадим. Бирорта деразада ҳам шарпа йўқ. Кераксиз қозғоларни кўчага улоқтиришга уялишмайди, деган фикр ўтди хаёлимдан. Балки керакли қозғолардир, деган ўй билан ерга тушиб улгурган варақларни кўлга олдим, ўта хуснихат билан ёзилган. Қизиқиб, яқиндаги симёғочга осилган неончирок ёруғига бориб, ўқишга тутиндим. Қандайдир аёл кишининг кундалигидан йиртилган варақлар экан. Ўқиб бутун вужудим жунбушга келди. Айтсам ишонмас-сиз, шунинг учун ўзингиз ҳам ўқиб кўринг деган ниятда уни сизга ҳавола қилмоқчиман. Балки бу кимларгадир ўғит ҳам бўлар.

...12 декабрь, 199. йил
Минг севгани билан жазман жазман экан-да. Ҳарна қилса ҳам би-

ровнинг — бошқа хотиннинг эрида. Хоҳлаган пайтинг уч-рашолмайсан, қуришолмайсан, бирга бўлолмайсан.

Баъзан, ярим тунда уйкунг қочади. Атрофинга термиласан. Енгинангда эринг ётибди.

Уйлаб қоламан, эримдан ажралиб жазманимнинг ҳам оиласини бузиб у билан бирга яшасаммикин, деб. Яна узимни ваҳима босади. Бирга яшаганимизча эримнинг ҳам ҳар бир ҳаракати, сўзи, қулишлари, ҳаттоки ҳидининг хумори тутарди. Ҳар куни

ДУНЁ ҲАМ

ёнингда бўлгач... Балки бирга яшасак жазманинг ҳам қизиги бўлмай қолармикан? Жазман деяпманми? Бирга яшагач қанақасига жазман бўларди? Унда яна эр бўлади-да.

Уйлаган сайин озолаб, минглаб саволлар миямда гужгон уйнайди. Юрагини ваҳм босади. Тугилганимга минг бир пушаймон бўламан. Дод, дегим келади.

Қани эди, қайта тугилсаму, фа-

димда улим шарпаси кезади. Ваҳимага тушман, овозим борица уқириб-ўқириб йиғлайман, ҳеч ким йўқ пайларга...

Бугун бир дугонам менга арзиҳол қилиб қолди. Эрим бадимга уриб кетди, дейди. Нега, дедим. Топар-тутари кам. Юриш-туришидан уяламан. Ёши ўттиз бешдан ошибдиам улови «ун биринчи трамвай». У қаторилар «ноль тўққиз», «тайётта» миниб юри-

чиққан мато менинг эгнимда бўлса, хоҳласам машина рулини узим бошқарсам. Нима истасам муҳайё қила-дир эрим. Ойлада бош қотирадиган ташвиш йўқ. Эрим эса эрта-ю кеч ўзи билан ўзи. Пулдан пул топиш биринчи мақсади. Мен билан бир пуллик иши йўқ. Бир нима десам ба-лога қоламан. Пул керакми, ма, ол, фақат менга халақит берма, куч борида пул йиғиб топиш керак, одамнинг бу замонда хурмати — пул, дейди.

Бора-бора ёлғизланиб қолгандек бўлдим. Ташвишсиз дунё ҳам зерикарли экан. Ниманингдир ташвиши билан яшагинг, кимгадир юрак дардларингизни айтгинг келади. Менда эса айнан шулар етишмасди. Яхши яшагинг келиб кетди. Ахир сиз айтганча жазман ҳам толдим. Яхши яшаш учун! (Айтганча, сен ҳам яхши яшаш учун жазман топсамми деяётганимдир?)

Эҳ, дугонажон, узинг орзу қилган эр билан яшашни-ю, уйнашнинг ваҳимали азобини бир ҳис этсанг эди. Узоқдан ялтираб қуриган ҳар бир

ЗЕРИКАРЛИ ЭКАН»

риштадек соф яшасам. Тунни тонга улаган онажоним алла айтганларида менга фақат энг яхши тилаклар тилаганлар-ку. Бу йўлга кирганимни, на эрим, на бечора онажоним билдирди. Билишса борми?... Эй, худойим-эй! Қандай кургуликларга қолдим. Ҳаётимнинг ҳар қаққаси ваҳима. Узимни ўлдирсамми ҳам дейман, баъзан.

Ҳар ким ҳар нарсага ишқибоз. Биров каптарга, биров сигаретга, биров шахматга, яна биров...

Бошланишда ҳеч нарсани уйла-майман. Тугадими, дахшат қарьига чука бошлайман. Сигаретга урганганлар ҳам шундай дейишади. Ҳар куни уйкуга ётаётганда, эртадан бошлаб чекишни ташлайман, деб қасам ичишаркан. Уйкудан уйғониб, биринчи ушлаган нарсаси сигарет қутиси бўларкан. Уйлаб қарасам мен ҳам уша кашанданинг бир тури бўлиб қолибман. Унинг ҳам, менинг ҳам ол-

гонамга раҳимим келиб кетди. Раҳим келса-да, қотиб-қотиб кулгим ҳам қистади. Одам қизиқ жонзот эканда. Кимдир бир балодан қутилиш, кимдир уша бало домига ўзи билиб-билмай кириш йўллари излайди. Ҳам кулгили, ҳам дахшатли!

...Дугонам ҳали ҳам қуйиб-пишиб дардиҳол қиялти... Эҳ, дугонажон, дейман узимга-узим. Уша сен орзу қилган оилада мен яшайман-ку. Балким менинг товусдек товланишимга, эримнинг тулиб-тошиб келишига, миниб юрган «тайётта»-сига ҳавасинг келаётгандир. Тупураман ҳаммасига! Минг лаянат ушаларга!

Олов ҳам олисдан олтиндек товланади. Уртасига туш, қулинг кукка соврилади. Менинг ҳам шу тубанлик ботқоқига киришимга сен ҳавас қилаётган тулиб-тошиб юрган эрим сабабимасмикан? Нега, дейсанми? Еганим олдимда, емаганим ортимда бўлса, кийишдан камчилик йўқ, янги

нарсга тилла бўлавермаганидек, сен ҳавас қилган ҳаёт ҳам осон кечмаслигини билмайсан-да. Қани энди менинг эрим ҳам сенкига ушшаган бўлса. Эримнинг бойлиги эмас, менга юракдан эътибори керак эди. Шундай бўлганда балким, бу ғирдобли азобларнинг қарьига тушиб қолмаган бўлардим...

13 декабрь 199. йил
Кечаси нотинч ётдим. Боз устига ваҳимали тушлар қуриб чиқдим. Бир-бирдан дахшатли...

Афсус, айни шу ерга келганида варақ тугаб, кундаликининг давоми узилиб қолган эди. Аммо, маълум хулосага келиш учун икки варақ ҳасрат ҳам кифоя бўлса керак...

Шоҳ Мурод ШАРОФ

ЭНГ КЎП
УЙЛАГАН ХАЛЕД

Мисрлик 38 ёшли Халед Ашта немиш киши 60 марта уйланганини ие-ботлаб, уйланш бўйича жаҳон рекордини урнатди. У биринчи мартада бундан 17 инч олдин Ливанда уйланган экан. Гражданилар уруш сабаб хотини билан угли кундан утгандан кейин Халед Ашта кема кўлигига ўтган. Шундан бошлаб унинг ишқини сартушлари бошланган.

Халед Ашта кема қанча портига ту-даса уша жонда уйланиб, кема кетиши олдиндан ажратиб кетаверган. Унинг со-биқ хотинларидан 17 таси ўз ортол-лари бўлиб, 43 таси чет-эллик 28 инча-дига маневр аёллар бўлишган. Турмуш қуришининг энг қисқа муддати 48 соат бўлган бўлса, энг узун муддати 3 инчи ташкил этган.

Халед ҳеч бир хотинини алдамаган, балки, нечанчи мартада уйланганини ва у нечанчи хотини бўлаётганини руй-рост айтиб кетини унга уйлан-ган. Бу рост гаплар аёлларни Халедга тегишлин тўхтатолмагани кишини ажаб-лантирди.

Бу «кўп хотинли бойвачча»нинг бир вақтининг унда 4 таси ортқ хотин бўлган.

Халед Аштининг уйланшларига кет-ган харажат 300000 долларини ташкил этар экан. Яқинда Халед 61-мартда уйланмоқчи эканлигини эълон қилди.

• БОЛЛИВУД ҲАЁТИДАН

АКТРИСАЛАР МАЛИКАСИ

Хинд киносининг мухлисларига матълумки, ҳозирги кунда Болливуд (Бомбейни шундай аташди) юлдузлари бўлган актрисалар орасида елгиз Мадхури Дикситтинга олий чўққисини забт этиб турибди.

Яқинда, Мадхуридан кейин ким юлдузлар шоҳсулҳасига даъвогарлик қилиши мумкинлигини аниқлаш мақсадида машҳур ҳинд кинорежиссерлари, киношунослари ўрасида савол-жавоб ўтказилди.

Боней Капур: — 2 йил олдинга назар ташлайдиган бўлсак, Жуҳи Чавла ва Мадхури бир хил нуфузга эга эди. Аммо «Хум Апке Хайн Каун» фильми барча нарсани даблурустдан узғартириб юборди. Шундай бўлсада, эртага Жуҳи бирон-бир образи билан маликаликка эриша олмаслигига ҳеч ким кафолат бера олмайди. Касаллиги икtidор ҳам шундан далолат беради.

Пракеш Мехра: — Мадхурида бошқаларга қисс қилиб бўлмайдиган нимадир бордай. Бирмунча вақт илгари Шридеви юлдузлар шоҳсулҳасига кўтарилган эди. Аммо «Хум Апке Хайн Каун» фильми Мадхурини янада машҳур қилди. Назаримда, Мадхуридан кейинги ўринда Касал, Жуҳи Чавла туради.

Панлож Никхилани: — Менимча, Жуҳида ҳатто Мадхурини ортда қолдирадиган даражадаги қобилият мавжуд. Аммо у ҳали имкониятларидан тула фойдаланганича йўқ.

Мукеш Бхат: Жуҳи Мадхурини деярли ортда қолдираётганлиги. Аммо унинг танлаган баъзи нотутри манералари нуфузига таъсир қилди. Аммо Жуҳи Чавлада бунни тўғрилаб олишга куч, имконият етарли. Маниша ва Касаллар эса истаъизими-йўқми Жуҳидан кейин туради.

Салим Актар: — Жамоатчиликнинг Мадхури ҳақидаги фикрига қўшилмай иложим йўқ. Аммо Жуҳининг олий шоҳсулҳанинг биринчи даъвогари эканлигига ишонмайман. Маниша эса бир кун келиб бу ишонччи оқлайди.

Рамеш Сиппи: — Актрисани машҳурлик чўққисига олиб чиқиш аввало филм сценарийсига ҳам боғлиқ. Мадхурини рақобатда фавқат Жуҳини ортда қолдириши мумкин. Аммо ҳали бунга вақт бор.

Хуллас, энг асосий даъвогар Жуҳи Чавла эканлиги мутахассисларнинг фикридан кўриниб турибди.

А. Сафаров тайёрлади

• Ўзингизни синаб кўринг

ЎСИМЛИКЛАР

Ҳозирда дунё аҳли фитотерапия — ўсимликлар билан даволанишга қизиқишади. Аммо геммотерапия ҳақида кўпчилик эшитмаган бўлиши мумкин. Ҳар бир кўрак ва ноъда инсон организмнинг муайян аъзоси билан боғлиқ. Дарахнинг ноъдаси, кўртаси, илдизи, поъси суюқликка айлантирилиб, истеъмол қилинади. Бу геммотерапиянинг оригинал даволаш формасидир.

Француз тадқиқотчилари ўсимликлар толеномасини тузиш жараёнида нафакат геммотерапия, балки минерал тузларнинг инсон организмга биохимик таъсири ҳақида ҳам тўхталиб ўтишган. Чунки ҳар бир врач биладики, организмда тузлар мёёрининг бузилиши турли хил касалликларни келтириб чиқаради. Бу минерал тузлар эса биз истеъмол қиладиган кундалик савабот ва маҳсулотлар таркибида мавжуд. Хуллас, французларнинг «Гўзаллигинг ва саломатлигинг» журнали куйидагига толеномани тақдим этади.

Кўй (21март — 20 апрел)

Кўй буржидида туғилганларнинг боши кўпроқ оғрийд. Шу сабабли уларга зирк дарахти тавсия қилинади. Зиркдан тайёрланган геммотерапик дорилар артерияни мустаҳкамлаб, миёдаги қон айланишини яхшилайд. Ўсимликлардан эса розмарин (барт ва гулдан хушбўй мой олинадиган бута ўсимлиги). Розмарин жигар ва ўт пуфига таъсир қилиб, улар фаолиятини яхшилайд. Тузлардан калий фосфат. Нервни тинчлантиради, бош оғригини қолдириб, уйқу-

сизликнинг олдини олади.

Бўзоқ (21 апрел — 21 май)

Бўзоқ буржидидаги кишиларда тананинг бўйин қисми кўп безовта қилиши мумкин. Уларга тавсия қилинадиган қорарча бутаси жигарни тазалаб, сийдикни хайлайди. Ўсимликлардан — просвирник. Ундан тайёрланган эритма айниқса томоқни чайишда фойдалани. Натрий сульфат тузи организмдаги суьлар микро-рини мёёёрлаштириб, антитоксик таъсир қилади.

Эгизак қиз (22 май — 21 июн)

Белгиси остида туғилганларнинг елка қисми заифроқ бўлади. Эгизак қиз учун ёнғоқ дарахтидан афзали йўқ. Ёнғоқ нафас йўлини мустаҳкамлайди. Ўсимликлардан — тимьян антисептик таъсир қилади. Буларга тавсия қилинадиган калий хлорид тузи антидепрессант (руҳий азобланишга, юрак сиқилишига қарши) ва инфекциядан сақловчидир.

Қисқичбақа (22 июн — 23 июл)

Кўпичча кўрак ва ошқозон безовталиги кузатилади. Қайин дарахти. Организмнинг қаршилик қувватини кучайтиради. Лимон ялпиз ўсимлиги эса нервларни тинчлантирувчи хусусиятга эга. Минерал тузлардан калий хлорид қон айланишини яхшилаб, томирларни мустаҳкамлайди.

Арслон (24 июл — 23 август)

Тананинг юрак ва орқа қисми заиф бўлади. Уларга тавсия қилинадиган зайтун дарахти босимни тушириб, қон таркибидаги холестерин моддасини мёёр-

ПОЛЕНОМАСИ

лаштиради. Дулана ўсимлиги эса арслоннинг юрагини бақувват қилади. Мағний фосфат тузи нерв системасини, асабни мустаҳкамлаб, организмни ёшартиради.

Бонюк (24 август — 23 сентябр)

Ошқозон-ичак тракти (ҳазм қилиш аъзолари) безовта қилиши мумкин. Қизил брусника ичак перистальтикаси (ичакнинг чуьвалчангсимон ҳаракати)нинг функциясини яхшилайд. Лаванда (лабсимон гуллар оиласига кирадиган ўсимлик) ва ялпиз иштаҳани яхшилайд ва антисептик таъсир қилади. Калий сульфат тузи организм фаолиятини мўътадиллаштириб, кишини ортқча ҳажжонланиш ва таъсирланишдан имкони борица сақлайди.

Тарози (24 сентябр — 23 октябр)

Тарозида кўпичча бел оғриги кузатилади. Қора смородина гармонлар фаолиятини яхшилайд, ялтилланишга қарши таъсир қилади. Камфора бўтақўзи ўсимлиги аъзоларнинг қувватини ошириш хусусиятига эга. Бу белги остида туғилганларга тавсия қилинадиган натрий фосфат тузи ошқозон ширасининг юқори кислоталик даражасини туширади, сийдикни хайлайди.

Чаён (24 октябр — 22 ноябр)

Жинсий органлари безовта қилиши мумкин. Секвойя дарахтидан тайёрланган геммотерапик дорилар эркекларнинг миждозини кучайтиради. Четан дарахти эса аёлларнинг нерв фаолиятини барқарорлаштиради. Сарим-сикдикни хайлайди.

Ёй (23 ноябр — 21 декабр)

Сондаги оғриқ ёй белгиси остида туғилганларни кўпроқ безовта қилади. Эман дарахтидан тайёрланган геммотерапик дорилар чарчоқни тарқатиб, организмни ёшартиради. Чўл ялпиз ўсимлиги қувватни ошириб, жигарни тазалайд. Кремний двуокис тузи хотирани яхшилайд, чарчоқни тарқатади.

Тог эчкиси (22 декабр — 20 январ)

Тиззалари заифроқ бўлади. Қарағай дарахти организмдаги калций моддасини сақлайди. Уларнинг белгиси мос қирқбўгин ўсимлиги кучли минерализатор. Тузлардан калций фосфат иштаҳани фаоллаштириб, қон айланишини яхшилайд, организмнинг қувватини оширади.

Қовга (21 январ — 19 феврал)

Оёқ бўгинларининг оғриши уларни безовта қилиши мумкин. Қора терак томирларга таъсир қилади ва оёқни чиниқтиради. Майоран ўсимлиги нервдаги ортқча толиқшларни йўқотати. Натрий хлор тузи эса антидепрессант ва тери касалликларига қарши хусусиятга эга.

Балик (20 феврал — 20 март)

Балиқ буржидида туғилганларнинг кўпроқ товоғи заифроқдир. Уларга тавсия қилинадиган катан дарахти асосан оёқ қисмидаги қон айланишини яхшилайд. Дентиз сувўтлари таркибидаги йод моддаси озишни мёёёрга солади. Темир фосфат тузи эса камқонликка қарши воситалардан бири саналади.

• Рейтинг

«ЎЗ УЙИМ...»

Куйидаги жадвал билан танишиб, ноябр ойининг биринчи ярмида Марказий Осиё давлатлари пойтахтларида уй-жойларнинг ўртача баҳоси канча бўлганлигини билиб олишингиз мумкин (баҳоалар сўмда келтирилган).

Шаҳар	Шаҳар марказида			Шаҳарнинг чекка мавзёларида		
	2	3	4	2	3	4
	хонали	хонали	хонали	хонали	хонали	хонали
Ашхобод	430200с.	573600с.	717000с.	239000с.	430200с.	573600с.
Бишкек	391960с.	615520с.	1110394с.	244975с.	310700с.	573600с.
Душанбе	286800с.	500000с.	680000с.	150000с.	200000с.	290000с.
	334600с.	573600с.	717000с.	191200с.	239000с.	334600с.
Тошкент	250000с.	400000с.	650000с.	100000с.	170000с.	235000с.
	300000с.	550000с.	850000с.	150000с.	220000с.	300000с.

«БВВ» ҳафталиги материаллари асосида тайёрланди

ОИЛА

37 ЁШДА

Тошкентликман. Уй-жойим бор. 30-35 ёшлардаги очиккўнгил, оғир-вазмин меҳрибон аёл билан оила қўриш ниятидаман. Фарзанди ёки вилоятдан бўлса ҳам майли, фақат Тошкентга келиб яшашга рози бўлса бас.

«Оила-426»

.....

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани № 46 урта мактаб томонидан Жамолитдин Юлдашев номига 1992 йилда берилган А № 095437 рақамли шаходатнома йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинди.

ШАРҚБИРКОРЛАР, КОРХОНА, ШАШКИЛОТ, ФИРМАЛАР ВАКИЛЛАРИ, ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Оила ва жамият» газетасининг «Реклама-эълонлар бўлими» (РЭБ) сизнинг хизматингизга шайланди. Хизмат ҳақи сиз кутган ва ўйлагандан ҳам арзон. Имкониятингизни бой берманг.

Манзилимиз:
Мустақиллик майдони,
5-бино.

Телефон: 39-43-95.

• Қадриятларимиз

УЛҒАЯВЕР, АЛЛАЛАРИ ОМОН ЮРТ...

Шундай бир қўшиқ борки, у қуйлан-са гуё бутун олам унинг сеҳри оғушида қолади. Бу қўшиқнинг сузи юракдаги меҳрдан яралади, оҳанглари эса нажотбахшдир. Шу қадар сирли, шу қадар қудратли, шу қадар даъваткордир, бу қўшиқ. У — она алласи! Она алла айтаркан, юрагининг энг тубидаги орзу-армонларини, севинчу-умидларини унга қўшиб айтади. Алла аёлнинг дилдан тилига кучади, унинг меҳр-муҳаббати ила қўришиб, жонбахш эҳтиросига айланади. Сўнг оҳанглр туге-нида қанотланиб, мурғак гўдакнинг томирларига қуйилади. Қуйлаверади...

Ривоятларга қўра, қадимда бир золим подшо эл устига юриш қилиб, шаҳару-қишлоқлар қулини қўққа совурибди. Жангн тугатиб қайтишавтганида лашкарбоши харобалар орасида тирик қолган бир гўдакни топиб, подшога келтирибди. «Фарзандим йўқ эди, буну ўзимга меросхўр қилиб оламан» дея севинибди подшо. Лекин гўдак чирил-лаб йиғлар, ҳеч ким уни овутолмабди. Шу атрофда ётган чалажон бир аёл гўдак йиғисидан меҳр билан термулиб, алла айтабди. Гўдак шу заҳотиқ тинчланиб, уйқуга кетибди. «Бу қўшиқинг-да не сир бор?» дея ҳайратланиб сўрабди подшо. «Бу қўшиқ эмас, бу — алла. Уни фақат оналаргина қўлай олади» дебди аёл. Шунда подшо аёл ва гўдакка эҳтиром кўрсатиб, ўз юртига олиб кетибди. Сўнг ушол юртда ҳам алла айтгўчлар кўпайибди, золим ҳукмдор эса инсофга келиб, эл осойишта ашай бошлабди.

Алланинг яратилиш тарихи жуда қадимга бориб тақалади. Айташларига алла сузи Аллоҳ номи билан боғлиқ эмиш. Қадимда аёллар ўз фарзандларининг келажаги яхши бўлишини истаб, «Боламга ўзинг имон бергил, Аллоҳ!», «Болага ўзинг инсоф бергил, Аллоҳ!» дея яратадиган наҳот сураганлар. Бора-бора ушбу муножот алла сузига айланган экан...

Алада шу қадар қудратли куч борки, у онанинг болага, боланинг онага бўлган тенгсиз муҳаббатининг ягона тимсолидир.

Замонлар ўтгани сайин, алланинг сузи ҳам, оҳанги ҳам ўзгариб бораверган. Аёл аллани замонига мослаб айтган. Алла айтаётган аёл эртанги кундан мўъжизалар кутган, эртанги кунга умид боғлаган, ишонган. Аёлнинг овози тўрт девордан ташқарига чимган кезларда айтилган аллалар жуда дардли ва шикаста бўлган. Бу аллаларга эрк ва умид сузлари қўшиб айтилган. Мен буну энамнинг ҳикояларидан эшитганман. Болалигимда онам кўнча: «Бор, катта энанга қарашгин» деб мену оларнинг ҳовлиларига чиқардилар. Ҳовлидагиларнинг бари дала юмушларига кетиб, уйда ёлғиз узлари қолган энанга бориб ёрдамлашардим. Уй юмушларидан бўшаганимиздан сўнг, сўрида утириб чой ичардим. Шунда энам менга турли лахтаклардан қўриқиб ясаб берадилар. «Ма, қўриқингнинг яхлатгин» дердилар қулиб. Сўнг қўшиб қўядилар: «Алла айтсанг, тезроқ ухлайди». «Мен алла билмайман, ўзингиз айтгин» дердим. Кейин энам алла айтарди. Мен сеҳрланган қўйи қотиб эшитардим. Шунда «яна айтгин» дея ялилардим. Шундай кўнларнинг бирида энам менга ўзининг оғир қисмати гапириб берганди.

Раҳмонберди бой ўч хотинидан фарзанд кўравермагач, энамга уйлган. Энам ўшанда ун тўрт ёшда экан. Орадан йил ўтиб, энам ўғил қўрган. Бой қўвонганидан эл-улусни қақириб, ўч кун тўй-томоша қилиб берган экан. Аммо, ҳақиқий томоша шундан кейин бошланибди. Сабаби, бой эмизликни ёш онани авайлаш учун ўч хотинини ҳам чақалоққа қарашга мажбур қиларкан. Кўндошлар эса аламларига чи-долмай, туну-кун энамдан ўч олиш пайида бўлишаркан. Бой уйда йўқлигида улар узаро тил бириктиришиб, энамни ва чақалоқни кун бўйи азоблашар экан «Агар бойга айтсанг, ул-

дирамиз» деб қўриқитишаркан. Энам қўйноқларга чидаб, овозини чиқармай яшайверибди. Фақат, тунлари ухламай қўз ёш тўкар, тўлиб кетган юрагини мурғак гўдакка алла айтиб бушатаркан:

— *Еганим заққумдир-а, алла болом, аллаё, Ичим тўла қондир-а, алла болом аллаё. Эй, дунёи бевафо, алла болом аллаё Яхши кўнинг бордир-а, алла болом, аллаё... Кўнглим шунга зордир-а, алла болом, аллаё...*

Бир куну ўч кўндош эски одатлари қўзиб, энамни уртага олиб савалашаётганда эшикдан бой кириб келибди. Шундан сўнг ҳамма сир очилибди. Бой шу кўнйўқ ўч хотинини ҳайдаб юборибди. Энам шундан сўнггина кўндошлик балосидан қутулган экан...

Очлик замонларидаги аллаларда юпатувчи оҳанг қўчлироқ бўлган. Аёл бундай кўнларда ўта сарб-бардошли бўлган, яратгандан ўзига қаноат сураган. Гўдакка ҳам буну аллалари орқали баён этган ўша аллалар аёлнинг мислсиз бардошини, дар-редилигини ифодалаган. Қаранг:

— *Бу кўнлар ўтар-кетар, алла болом, аллаё Яхши кўнлар ҳам етар, алла болом, аллаё Кўнлар тўла дон бўлар, алла болом, аллаё Сават тўла нон бўлар, алла болом, аллаё...*

Аёлнинг уруш йилларида айтган аллалари буюк галабага умид, эртанги кунга ишонч руҳи билан сўғорилган эди:

— *Жанга кетган отаси, омон қайтсин, аллаё Уруш деган офатни ерлар ютсин, аллаё Кейин уйлар қураимиз, ухла болом, аллаё Сенга тўйлар қиларимиз, алла болом, аллаё...*

... Бола эдим. Бир куну ярим кечада уйғониб кетдим. Ёзининг серюлдуз туну, ойнанинг қумушранг шўъласи биз ётган су-пага тўқилиб турарди. Уйку қолиб келиб, яна кўзларимни юмиб олдим. Шунда қўлогимга жуда майин бир сас эшитилди. Қизиқиб, аста бошимни кўтардим. Қарасам, онам ҳали ухламаган, бешикни тебратганча ўкамга алла айтаётган экан. Овозлари шўнчалик ширли эдики... суз билан ифодаб беролмайман. Ойнинг ёруғида бешик тебратиб алла айтаётган онам кўзимга шу қадар бошқача, шу қадар сирли кўрингандики, ҳали-ҳали ўша манзара кўз олдимдан кетмайди. Энди уйлсам, аёл алла айтаётганда худди тирик маъбудага ўхшаркан! Ушанда, алла-қача вақтгача онамнинг алласини эшитиб, жисмимда тенгсиз бир ҳузурни туйганча, ухламай ётгандим. Онам айтаётган алланинг сузларини юлдузларга термулиб, такрорладим:

— *Алла айтай адигаё, аллаё — алла Сувлар келтирай қадигаё, аллаё — алла Қадилар боғи узилсин-а, аллаё — алла Кўёв бўлиб сузилсин-а, аллаё-алла...*

Гўдакка алла айтиш бизга момомерос фазилатдир. Бешик ёнида алла айтаётган келинчақ ҳар вақтдагидан қўра гўзал ва маъсума, ифбатлироқ кўринади, киши кўзига. Балки, у момомерос анъана-

ларимизни меҳр билан давом эттираётгани учун ҳам шундайдир. Чунки, бу анъаналар ҳаммаша боқий ва гўзаллигича яшайверади. Аёл эса бир қўли билан бешикни, бир қўли билан дунёни тебратверади. У миллатимиз руҳини оҳангга солиб, уни гўдакка етказди. Бешикдаги гўдак бу руҳни маънан қабул қилади, бешикда алла эшитиб юрт улғайди. Ватан улғайди...

Бундан минг йиллар илгари яшаб ўтган машҳур табиб, табобат илмининг ҳоқони Абу Али ибн Сино гўдакнинг бе-нүсон камолга етишида алланинг аҳамияти беқиёс эканлигини таъкидлаганлар. Унинг бир асарида шундай жумлалар бор: «Боланинг мижозини қўчайтирмак учун унга икки нарсани қўламоқ лозим. Бири болани аста-секин тебратиш, иккинчиси уни ухлатиш учун одат бўлиб қолган мусиқа ва аллалардир. Шу иккисини қабул қилиш миқдорига қараб боланинг танаси билан бадан-тарбия ва руҳи мусиқага бўлган истеъдоди ҳосил қилинади...»

Аёл ўчун она бўлишдан ҳам қўра буюкрок бахт йўқ. Аёл ўчун бешикнинг ёнидан қўра муқаддасроқ тахт йўқ. Бахти бекам аёл бу кўннинг аллаларини айтаверади:

— *Осмондаги ой бўлгин-а, аллаё Юриб, жаҳонни кўргина-а, аллаё Отанг билан онанга-ё, аллаё Паҳлавон фарзанд бўлган-а, аллаё*

Бугунги аллалар келажаги порлоқ юртнинг мадҳияси бўлиб, қайта-қайта жаранглайверади. Аллалардаги сеҳр тўлаги кириб бола кўнлига инсофу-диённинг, меҳру-саодатнинг таржимаси бўлиб жойланади. Гўдакда юртга муҳаббат тўйгусини уйғотади, уни жасурликка, матонатли бўлишга даъват этади...

... Осма беланчақ оҳиста чайқалади. Унда ётган гўдак митти қўлчаларини силкиб, онасига қулиб боқади. Бахтиёр она гўдак табассумидан эриб кетади, юрагиди меҳр аланга олади, беихтиёр алла айтмоққа чоғланади:

— *Ўрмонларда донг қотиб, айиқчалар ухлайди, Ўшчаларга бош қўйиб, кийикчалар ухлайди, Сен ҳам энди ухлайқол, кўзингни юм, аллаё Пешонаси ярқирогим, бағри бутуним, алла...*

«Пешонаси ярқирок, бағри бутун» болалар эртанимизнинг эгалари. Улар юртимизга қўрқ бериб, уни боғу бустонга айлантиргусидир. Улар бор куч ва жасоратларини, меҳр-садоқатларини вақт келиб, юрт ишига бахшида этадилар. Қўрашчанликда, ақлу-заковатда, илмукамолотда, зукколикда барчани ҳайратда қолдирадилар, ҳали. Чунки, бугуннинг аллалари уларни шунга даъват этади, шунга чорлайди. Зеро, аллалари омон бўлган юртнинг болалари ҳам омондир. Уч, учавер, ҳавтбахш Алла! Улғаявер, аллалари омон юртим! Улғаявер!

Гулчехра ЖАМИЛОВА, журналист

ДЕРАЗА

ЯНА БИР СУИКАСД

Россиядаги «Леспромбанк»нинг президенти П. И. Ратонин ўз уйига қираётган пайтда номаълум шахсларнинг қўролди ҳужумига дуч келди. Банкир қўрагидан ва елкасидан ўқ еб оламдан ўтди. Милициянинг фикрича, П. И. Ратонин ҳам буюртирилган жиноятнинг қурбони бўлган.

МАШИНА

ЮКХОНАСИДАГИ ОҒУ

Хавфсизлик федерал хизматининг Омск вилоят бўлими ходимлари эски, қўримсизгина «Жигули» автомашинасини тўхтатишганда ҳайдовчи ва унинг икки шериги довлдираб қолишди. Бу бежиз эмас экан. Машина юкхонасидан нақ 80 килограмм марихуана гиеҳванд молдаси топилиди.

ЎРГАНГАН КЎНГИЛ ЎРТАНСА ҚҲЙМАС

Н. исмли шахс бундан тўрт йил бурун Белгород вилоятининг Чернынка қишлоғидаги дуконга утирликка кирган пайтда қўлга тушган ва суд ҳўкми билан қамалган эди. Яқинда милиция ана шу дуконга яна ўғри тушганлиги ҳақида хабар олди. Қидирувлар натижасида милиция ходимлари ўғри «эски танишлари» Н. эканлигини аниқладилар. У жазо мудлатини ўтаб қайтгач, яна айнан ўша дуконга утирликка тушишга жазм этибди.

ЕРТЎЛАДАГИ СКЕЛЕТ

Могилави вилояти Крулянский туман ижроия қўмитаси кенгаши биносининг ертўласидан одам скелети топилиди. Текширишлардан сўнг бу кенгаш қозонхонасида ўт ёқувчи бўлиб ишлаган ва тўрт йилча олдин исиз йўқолган Д.нинг суяк-лари эканлиги маълум бўлди.

АВСТРАЛИЯ АРОҚХЎРЛАР ЮРТИ(МИ)

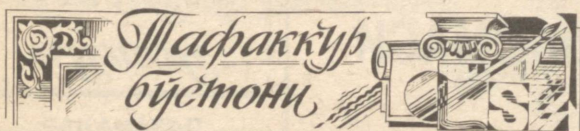
Бу мамлакатда катта ешдаги эр-какларнинг ҳар олгитасидан бири, аёлларнинг эса унтасидан бир нафари ароқхўрлик балосига гирифтўр бўлган. Шу тўғйили юз берадиган ҳар хил касалликлар, ҳало-катлар ва жароҳатлар оқибатида мамлакат газнаси йилига 10 миллиард австралия доллар (7 миллиард АҚШ долларига баробар) миқдорида зарар қўради.

ЭЪТИБОРСИЗЛИКМИ ЁКИ...

Сочи шаҳридаги касалхоналардан бирига безорилар томонидан дўшосланган кишини келтиришди. Навбатчи шифокор ўзини уринтиргиси келмадими ёки беморлар дардида малҳам бўлишдан ҳам муҳимроқ юмушлари бор эканлиги, ҳар ҳолда жабрланувчининг юзидаги жароҳатларга дори қўйиш билан чекланди. Орадан бирор соат ўтиб беморнинг аҳволи оғирлашиб қолди. Текшириб қўришса, унинг умуртқа поғонаси ва бош суяги оғир жароҳатланган экан. Лекин энди кеч бўлган эди...

Хорижий матбуот хабарлари асосида тайёрланди

Улуғ мутафаккир Алишер Навоийнинг инсонга мурожаат этиб айтган куйидаги сатрларида уни шахсий ўзлигини теран англаб моғига даъват бор:

Ўз вужудунга тафаккур айлагил,
Ҳар не истарсен ўзунгдин истагил.
Зеро, Шарқ фалсафаси ва
мумтоз адабиётида шахсий ўз-
ликни билиб олиш, чуқур англаш
масаласи етакчи муаммолардан
ҳисобланади. Ҳинд классик фал-
сафаси ҳамда диний таълимоти-
да ҳам бу борада жуда кўп ва
сермазмун ҳукм-хулосаларга эга
бўлган қадимий манбалар бор.
Ана шундай манбалардан бири
Ведалардир.

Веда сўзи турлича изоҳланган-
нига қарамай маъносини битта: «Ве-
да» «билим» демакдир. Дарҳақи-
қат, ҳар қандай маърифатли ин-
соннинг эгаллаган билими Веда
ҳисобланади. Веда таълимоти —
бу азалдан бор бўлган билимдир,
нки Ведалар, диний нуктаи на-
зардан, одамзод ақл-заковатининг
самараси эмас. Улар руҳий дунё-
дан, Парвардигор томонидан
берилган.

Сизнинг эътиборингизга ҳаво-
ла этилаётган «Ўзликни англаш»
мақоласи Халқаро Кришнани ан-
глаш жамиятига асос солган, бир
неча халқаро маданий марказлар
ташкил этган, оилавий ҳаёт ва
шахсий ҳузур-ҳаловатдан воз ке-
чиб, умрини илмий тадқиқот ва
адабий фаолиятга бағишлаган
Шрила Прабхупада қаламига
мансуб.

Унинг Илоҳий Марҳамати Ҳаз-
рат А. Ч. Бхактиведанта Свами
Прабхупада 1896 йили Калкута-
да (Ҳиндистон) таваллуд топди ва
илк таълими руҳий устози Шри-
ла Бхактисиддханта Сарасватидан
олди. Устози унга Веда
таълимотини инглиз тилида тар-
қатишни тайинлади. 1947 йили
Шрила Прабхупада фалсафа со-
ҳасидаги билимлари ва Худога
содиқ бўлгани учун «Бхактиведан-
та» унвони билан тақдирланди.
Шундан кейинги йилларда буткул
узлатга чекиниб, Вриндаван шаҳ-
ридаги Радха-Дамодара ибодат-
хонасида камтарона кун кечириб,
бош кўтармай илмий ва адабий
фаолиятга берилди. Шу ерда у
ўзининг ноёб асари — 18000
сезъдан иборат «Шримад Бхага-
ватам»ни ёзди. Умри мобайнида
эса Ҳинд классик фалсафаси ва
диний таълимотига оид 60 жи-
лдан зиёд таржима асарлар,
шарҳлар ва мақолалар чоп этди.

Унинг китоблари қиркдан ор-
тиқ дунё тилларига таржима қи-
линган. 1972 йил Шрила Прабху-
пада асос солган «Бхактиведан-

та Бук Траст» нашриёти Ҳинд
фалсафаси ва диний асарларини
чоп этиш билан шуғулланади.
«Ўзликни англаш» мақоласи дунё-
даги бу энг йирик нашриёт то-
монидан чоп этилган «У дунёда-
ги ҳаёт» деб номланган китобдан
олинди.

Унинг Илоҳий Марҳамати
Ҳазрат А. Ч. Бхактиведанта
Свами Прабхупада

Ўз-ўзини англаш йўлини танлаган
одамнинг дастлабки вазифаси — бу
ўзини ўз танасидан фарқ
қила олишидир. Улим ҳукмидан
кутилиб, руҳий дунёга кириб бориш-
ни истаётган кишининг ўзини: «Мен
— тана эмас, балки руҳий жонман»,
деб тушуниши жуда муҳим. Шунча-
ки, «Мен-тана эмасман», дейишнинг
ўзи кифоя қилмайди, буни ҳақиқа-
тан англаш лозим. Биз тана бўлмай,
соф ҳолда онг эканимизга қарамай,
тана қафасига тушиб қолганмиз.
Улим ҳукми ўтмайдиган бахт ва эр-
кинликни чиндан истасак, унда аза-
лий ҳолатимизга қайтишимиз лозим,
яъни соф онгга айланиб, ҳамisha шу
онгда бўлишимиз керак.

Биз ўзимизни тана деб ҳисоб-
лаймиз, шунинг учун бахт ҳақидаги
тасаввурларимиз босинқираётган
одам тасаввурига ўхшайди.

Онг мавжудлигини инкор этиб бўл-
майди. Онгсиз тана улукдир. Онг та-
нани тарқ этганида оғиз гапиришга,
кўзлар куришга, қулоқлар эшитишга
қодир бўлмай қолади. Онгнинг ўзи
нима? Иссиқлик ёки тутун олов бор-
лигини билдиргани каби, онгнинг
борлиги ҳам руҳнинг мавжудлигидан
далолат. Руҳнинг қуввати, тирик мав-
жудотнинг «ўзлиги» онг шаклида на-
моён бўлади. Аслида руҳнинг мав-
жудлигини онгнинг борлиги туйғайли-
гина билиш мумкин. Буни фақат
«Бхагавад-гита»гина эмас, балки бар-
ча Веда муқаддас китоблари ўқити-
ради.

Биз ҳис-туйғуларимизнинг қўпо-
лиги боис руҳни қўролмаймиз ё се-
золмаймиз ва уни инкор этамиз. Ас-
лида дунёда биз қўролмайдиган нар-
салар жуда кўп. Биз ҳавони, радио
тулқинларини, товушни қўролмаймиз,

сезги аъзоларимиз имкониятлари чек-
ланган. Бактерияни куришга қодир
эмаслигимиз бу бак-
терия йук, дегани
эмас. Шу тарика руҳ-
ни на ҳис этиш аъзо-
лари ва на асбоблар
ёрдамида қўра ол-
маганимиз учун руҳ
йук, дейиш нотўғри.
Шри Кришна
«Бхагавад-гита»да

тушунтириб айтадики, биз кечиради-
ган барча азоб-уқубатларнинг бош
сабаби ўзимизни тана, деб ўйла-
ганимиздандир.

Барча мусибат ва бахт туйғулари
тана билан боғланган. Тана билан
ақл баъзи шароитларда бахтни ҳис
қилса, баъзида азоб чекади. Аслида
биз бахтли бўлишга интиламиз, чун-
ки бахт руҳнинг табиий ҳолатидир.
Рух (Жон), ўз табиатида қўра сач-
чид-ананда-виграҳа — муҳассамлан-
ган билим, ҳузур-ҳаловат ва аба-
дийлик бўлган Олий Мавжудотнинг
ажралмас заррачасидир. «Кришна»
исмининг ўзиёқ «энг буюк лаззатла-
ниш» маъносини билдиради: Криш

турли-туманликни назарда тутати.
Худо лаззатланиш учун ҳам Ўзини
қўлайтирган, демак, бизнинг вази-
фамиз Уни лаззатлантиришдир. Бу
бизнинг азалий мавқеимиз. Биз шу
мақсадда яратилганмиз. Лаззатла-
нувчи ҳам, лаззатлантирувчи ҳам онг-
га эгадир, бироқ лаззатлантирувчи-
нинг онги лаззатланувчининг онгига
қарам бўлади. Шунга қарамасдан
Кришна лаззатланувчи, биз эса лаз-
затлантирувчи бўлсак-да, ҳар бири-
миз лаззатланиш қобилиятига эга-
миз. Аммо Худонинг лаззатланишла-
рида биз иштирок этсакгина, ҳақиқий
лаззатни ҳис қила оламиз. Моддий
ҳаётда биз Ундан мустақил равишда
лаззатлана олмаймиз. «Бхагавад-ги-
та»нинг кўп жойларида моддий шаҳ-
воний ҳузурланишлардан эҳтиёт бў-
лишга маслаҳат берилади.

Агар муҳассам бўлган мавжудот
учта хислатдан (эзгулик, ҳирс ва но-
донлик) устун бўлб олса, у тугилиш,
ўлиш, кексайиш ва шулар билан боғ-
лиқ азоблардан қутилиб, ҳатто шу
ҳаётнинг узидаёқ мангулик шарба-
тини шимириши мумкин» (Бхагават-
гита) 14.20.)

Биз браҳма-бхута соф руҳий да-
ражага етиш учун уч гуна (хислат)
таъсиридан озод бўлиб, юксалиб,
Кришнани англаш услубига таянмо-
ғимиз лозим. Бунга эришишда Чаи-
таня Махапрабху ҳаёда этган Кришна
исмларини «Ҳаре Кришна, Ҳаре
Кришна, Кришна, Кришна, Ҳаре, Ҳаре
Ҳаре Рама, Ҳаре Рама, Рама, Ра-
ме, Ҳаре, Ҳаре», деб такрорлаш мақ-
садга эришишга қўмаклашади. Бу ус-
луб бҳакти — йуга ёки мантра-йуга,
деб аталади. Шунинг учун етакчи ак-
силтабиат шунослар ёки аксилмод-
дият шунослар ана шу усулга муро-
жаат қиладилар.

Ўз муҳбиримиз тайёрлади

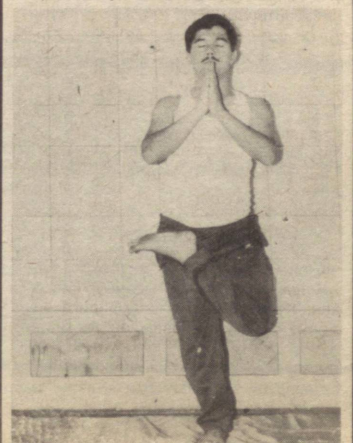
• Соғлом ва гўзал
бўлай десангиз

26. ДХРУВАСАН

(Давоми. Боши ўтган сонларда)

Гилам еки одёда вертикал ҳолатда ту-
ринг. Тизза ва товоқларингиз бир йўна-
лишда бўлсин. Шунингдек, оёқ товоқла-
рингизнинг орқаси ва думбаларингиз ҳам
ягона чизикда жойлашсин. Унг оёгингиз-
ни тиззасидан букниг. Қўлларни жуфт уш-
ланг. Бу ушбу асаннинг охириги ҳолати.
Нафас олган ҳолда кўчингиз етгунича узоқ
вақт ана шундай тураринг. Оёгингиз дам
олинг ва машқни иккинчи оёгингиз бил-
ан бажаринг.

Фойдалари: Дхрувасанни бажарган ки-
шилар дангасаликлдан фориғ бўладилар. У
кишининг ўз мувозанатини сақлай оли-
шга қўмаклашади. Ушбу асан медитация
ёки тинчланишнинг хоҳлаган одамларга кат-
та фойда беради.

• Бўш вақтингизда

«ОДОБ ҲИКМАТЛАРИ» МУАММОНОМАСИ

Азиз муштарий! Аввало қуйида келтирилган ахлоқ-одоба оид халқ ҳикматларидаги рақамлар билан ифода-ланган сузларни топиб очкични ҳал этинг.

1. Манманга — завол,
Камтарга — 14,2,5,3,4.
2. Ҳасад қилма, 8,2,22,2,17. қил.
3. Ақл — ешдан,
3,6,3,7,— бошдан.
4. Амри падар аршдан 2,21,4,3.
5. Анжом — 9,15 зийнати,
Суз — инсон зийнати.
6. Ақлинг борида эл тани,
Кучинг борида 20,13 тани.
7. Ваъдага 22,2,19,3 — марднинг иши,
Ваъдасиз — субутсиз киши.
8. Минг ширин насиҳатдан битта
23,13,10,2,14 яхши.
9. Тиг жароҳати битар,
11,1,4 жароҳати битмас.
10. Меҳр — 18,9,4 қаҳр — тикан.
11. Яхши фарзанд 12,3,10 озиги.
12. Ширмой нонингни берма,
16,1,13,1,10 сузингни бер.

Энди жавоб сузлари асосида шакл-даги рақамларни тааллуқли ҳарфлар билан алмаштириб муаммонотмаси

счинг. Бунда форс-тожик мумтоз шоири Бадриддин Хилолийнинг турт мисра ҳикмати аён бўлади.

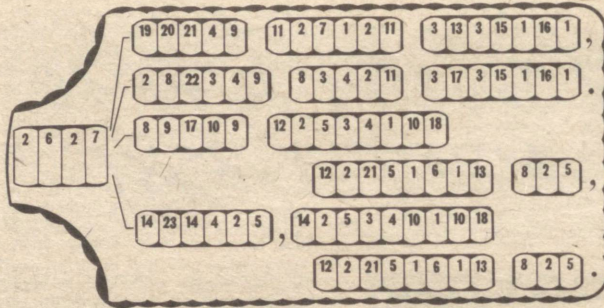
Шеърйи мисралар бир хил суздан бошланиб, шаклдаги йўналиш курсаткичи тартибда қаторлар буйича ўқилади.

Фозилжон ОРИПОВ

42-сондаги топқирлик машқининг жавоби:

1. Манас

2. Дехли
 3. Газ
 4. Этан
 5. Дина
 6. Зал
- Ўзбек халқ мақоли:
«Меҳнатда синалган элда азиз».
- Таҳририятга келган хатлар ичида Ал-ламурад Бекқулов, Ақром Омонов, Илос Қушмоновларнинг жавоблари тур-ри деб топилди.

Х А Н Д А Л А Р

Бир киши дўстиникига меҳмонга борди. Дўсти бир коса сут қуйиб деди:

— Ичавер, дўстим, қатик ҳам, қаймоқ ҳам, пишлоқ ҳам шунинг ичида.

Орадан бир қанча вақт ўтган, сут берган одам дўстиникига меҳмонга борибди. Меҳмон бир бош узум қуйиб, деди:

— Олавер, дўстим. Сирка ҳам, ша-роб ҳам, кишмиш ҳам шунинг ичида.

Бир киши расмчининг олдида бориб:

— Тез суратимни ол! — депти-да фотоаппаратга орқасини қилиб турипти.

— Нега тескари турибсиз?
— Расми аразлашиб қолган ошнамга юбораман.

Икки шилқим бир киноактрисанинг отда сайр қилиб юрганини куришпти.

— Қанийди, мен шу гузалнинг оти бўлиб қолсам, — депти бири.

Иккинчиси жавоб берибди:

— Эҳтимол, у хоним эшак минишни ҳам истарлар?

Бир гилайга ҳуросни курсатиб, сўра-шибди:

— Гилайлар кўзига битта нарса ик-кита бўлиб қўрилади дейишади. Шу ро-стми?

— Ёлгон! Рост бўлганда, шу иккита ҳурос менга туртта бўлиб қўринмасми-ди?

Бир одам ётганда доим кўзойнак та-

қиб ётар экан. Бир куни одамлар саба-бини сўрашса, шундай жавоб берибди:

— Кўзим анча хиралашиб қолган, кў-зойнак тақмасам тушимни ҳам кўрол-майман.

Бир одам ҳовлисида кудук қазилпти. Лекин чиққан тупроқни қаерга ташлашни билмай боши қотилпти. Ниҳоят, қўшниси-дан маслаҳат сўрапти. Қўшниси депти:

— Енидан яна битта кудук қазигин-да, тупроқни ўшанга сол.

Бир одам меҳмонига пастки қаватдан жой қилиб берипти. Бир маҳал қараса, иккинчи қаватдан унинг қиқир-қиқир ку-лаётгани эшитилибди.

— Ҳа, нима бўлди? Нима қилиб юриб-сан бу ерда?

— Уйқумда йиқилиб кетибман.

— Ҳамма юқоридан пастга йиқилса, сен пастдан юқорига йиқилдингми?

— Шунинг учун куляпман-да...

Бир еш дехқон йигит хотинига шаҳар-дан ойна олиб келибди. Умрида ойнага қарамаган хотин унда уз аксини куриб-ди-ю, эрим иккинчи хотин олиб келибди, деган уйга борибди. Бу гапни дарров ойи-сига айтибди. Кампир ҳам умрида ойна кўрмаган экан. Кўзгуга қараб туриб де-бди:

— Хафа бўлма, қизим. Шундай бадба-шара кампир эрининг кўнглини сендан совута олармиди?

Хунук бир аёл автобусда жой берган

кишига миннатдорчилик билдирди:

— Раҳмат сизга! Яхши тарбия кўр-ган, олижаноб одам экансиз.

— Ҳа, — деб жавоб берибди йигит.

— Мен фақат чиройли аёлларга жой бе-радиган шилқимлардан эмасман.

Паппу: — Мен дунёдаги бор олтин-кумуш, олмос-бриллиант конини сотиб олишни истардим.

Гаппу: — Лекин, барибир, мен сенга уларнинг ҳаммасини сотмайманда.

Котиба ишга кечикиб қолибди. Ди-ректор кўнгил сўрабди:

— Хоним, тинчликми? Нега кечикди-нгиз? Бунинг устига хомушроқ кўрина-сиз?

— Бир ярамас такасалтанга йўлиқиб қолсам бўладими? Орқамдан тушди. Иш-га шошилаётганимга қарамай, атайлаб секин юрди-я!

— Жаноб врач, бир нарса сўрасам майлими?

— Марҳамат.

— Сиз беш йил бурун менга «бод касалига чалинибсиз, сувдан узоқ юри-нг», деган эдингиз. Энди ҳаммомга туш-сам бўладими?

Бир ходим ишга кеч келар экан, бош-лиқ эса унинг кеч қолгани учун маош-дан ушлаб қолар экан. Ниҳоят, бир ку-ни бошлиқнинг тоқати тоқ бўлибди.

— Айб эмасми, ҳадеб кеч келиш?

— Нега айб бўлар экан. Кеч қолсам, уз пулимга кеч қоляпманку!

Сўнги устун

ПАКАНАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

ХХР Фанлар академиясининг Шан-хайдаги цитология институти олимла-ри одам бўйини устиришга ёрдам бе-радиган сунъий гормон яратишга му-ваффақ бўлдилар. Олимларнинг таъкидлашларича, махсус даволаш курсидан кейин одамнинг бўйи бир йил мобайнида 10 сантиметргача усар экан.

СИРЛИ МАРМАР

АҚШлик геологларнинг диққатини сув остидан таралаётган нур узига то-ртди. Маълум бўлишча, бу узидан нур таратувчи мәрмәр бўлиб, огир-лиги ўн бир килограмм экан. Бу тош-га қўл теккизган ёки унинг яқинида турган киши узини беҳол сеза бош-лагач, улар экстрасенсларга мурожаат этишди. Мәрмәр одам танасидаги энергияни тортиб олиш қудратига эга-лиги аниқланди.

КОМПЮТЕРНИНГ «БОШ ОҒРИГИ»

Мутахассисларнинг таъкидлаш-ларича, ҳар ҳафтада 3-5 та компютер вирус яратилади. Шахсий компютер хотирасидаги турли маълумотларга путур етказувчи, баъзан эса уларни бутунлай учириб ташловчи бундай ви-рус-касалликнинг ўч мингдан ортиқ ту-ри мавжуд экан.

ТУЗ ВА ҚОН БОСИМИ

Овқат таркибида туз миқдорининг кўп бўлиши қон босимининг ошиши-га олиб келиши мумкин экан. Олим-лар маймунларда тажриба ўтказиб шундай хулосага келишди. Маймун-ларга бир ҳафта давомида тузи шўр овқатлар берилганда, уларнинг қон босими ошганлиги кузатилди.

ИШТАҲАСИ КАРНАЙ ТЕННИСЧЛАР

Теннис бўйича «Кремль кубоги» бир ҳафта давом этади. Шу вақт мо-байнида турнир иштирокчилари олти тонна гўштни, минг шишадан зиёд-роқ шампан виносини, кўп миқдорда мева-чева, ширинликларни «гумдон қилишар» экан. Бу маҳсулотларнинг бари турнир муносабати билан Да-ниядан келтирилади.

ЁЛҒИЗ ЯШАШ АЙБ ЭМАС

Кейинги йилларда французлар тур-муш қуришдан кўра ёлғиз яшашни аф-зал билишмоқда. Яқинда ўтказилган сўровда қатнашган аёлларнинг 58 фоизи, эркекларнинг эса 39 фоизи-гина турмуш қўрган бўлиб, қолганла-ри ёлғиз яшашаркан.

ЖАНЖАЛНИНГ САБАБИ

Аёлларнинг муттасил равишда «Ме-ни яхши қўрасанми?», «Сенга нима бўлди?», «Нега гапимга қўлоқ сол-маясан?» деб жаврайверишлари эр-какларни безор қилар ва кўп ҳоллар-да жанжал келиб чиқишига сабаб бу-ларкан.

БОШ МУҲАРРИР:
Абдукарим РАҲИМБЕРДИ

Газетамиз ҳомийси:
**Ўзбекистон «Матбуот тарқатилиш
уюшмаси» ассоциацияси**

МАҲЗАНИМАЗ:

700078, Мустақиллик
майdonи, 5-бино.

Телефон: 39-43-95
Эркин ЭШОНҚУЛОВ
навбатчилик қилди
Обуна индекси - 64654
Рўйхатга олиш № 33
Буюртма Г-0517. 23566 нусхада chop
этилди. Офсет усулида босилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.